

bb 65 . időjárásjelentés

tr-lm la

1965. augusztus 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. augusztus 27-én
pénteken este:

nyugat felől újabb esők

várható időjárás szombat estig: felhőátvonulások,
többfelé átfutó esővel, egy-két helyen zivatarral.
mérsékelt szél, várható legmagasabb nappali hőmérséklet
szombaton 18-23 fok között. /mti/

-. -

mti

bb 67. hazaérkezett nagyszerű olaszországi vendégszerepléséről
az operaház zenekara

t ol/tr-lm la

1965. augusztus 27.

pénteken este hazaérkezett olaszországi vendégfellé-
péséről a magyar állami operaház zenekara és Kovács Dénes
hegedűművész. Kórody András karmester az érkezéskor, a keleti
pályaudvaron sikerről számolt be az mti munkatársának.

- meleg szeretettel fogadtak bennünk Stresában, ahol
a jelenleg még folyó fesztivál nyitókoncertjét adtuk. A feszt-
iválnak a világ szinte minden tájáról érkezett zenekedvelő
közönsége nagy tetszéssel fogadta műsorunkat, amelyen dvorák:
ujvilág szimfóniája, Mendelssohn hegedűversenye - Kovács
Dénes közreműködésével -, Kodály: Galántai táncok című műve
és Berlioz: Rákóczi indulója szerepelt. A közönség hosszan-
tartó tapsa után ráadásaként előadtuk Kodály: Háry János
intermezzóját is.

- a siker nagy örömet okozott azért is, mert az
operaház együttese ezúttal szerepelt első ízben külföldön,
mint szimfonikus zenekar. /mti/

-. -

- v é g e

21.16/- szb

-38-

KE

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1965. augusztus 28.

bb. 1. budai öröklakás, vikendlakások, személygépkocsik a
Lottó hétfői tárgynyeremény sorsolásán

i/kf/kf/a/vg

1965. augusztus 28.

a Lottó augusztusi jutalom sorsolását augusztus 30-án,
hétfőn délelőtt 9 órai kezdettel nádor utcai székházában rendezte
a sportfogadási és Lottó igazgatóság. A húzásokon a 34.
játékhet szelvényei vesznek részt, s ezek között összesen
1037 értékes nyereménytárgyat sorsolnak ki.

a Legszerencsésebb Lottózóknak a Budapest, 2. kerületében
a Frankel Leó utcában épülő társasház modern öröklakása
jut. főnyereményként sorsolnak ki három személygépkocsit,
elsősorban két skoda 1 000 mb típust, valamint egy trabant
601-est. bizonyára örömet okoz a Lottózóknak, hogy 15 azon-
nak beköltözhető balatonalmádi vikendlakás is lesz a nyere-
mények között. husz nyertes kap kétszemélyes külföldi tár-
sasutazási utalványt, s hozzá 4 000/utifelszerelési utal-
ványt.

ferintes

ezeiken kívül a már hagyományosnak számító nyeremények,
televíziók, rádiók, motorkerékpárok, magnetofonok, lemez-
játékok, hűtőgépek, fém és arany karórák, vásárlási utal-
ványok egész tömege került fel a Lottó hétfői tárgynyere-
mény listájára. /mti/

-. -

bb. 2. vezető nélküli traktor az ujitók kiállításán

vid/kz/sk/a/bs

1965. augusztus 28.

a budapesten szeptember 1-én megnyíló mezőgazdasági uji-
tók kiállításának egyik legérdekesebb látványosa lesz a
vezető nélküli traktor. a gép irányítását Albert István,
a szot egyik iskolájának tanára, a másoló esztergapat auto-
matikájának elve alapján oldotta meg. a traktor elejére
súlyos bolygókeréket - tapogatókat - szerelt. ez a
bolygókerék érzékeny műszerként követi a barázda vonalát, s
ha valami okból „kiugrik”, a barázdából, a gép „agya”,
nyomban leállítja a motort. a kiállításra kerülő vezető
nélküli traktor már nem egyedülálló példány. szeptemberben
három sz-100-as láncotlappal és öt mtr-traktor áll munkába
automata vezetővel. nem sokkal később soroksáron a kertésze-
ti és szőlészeti főiskola tanegységében is foglalkoztat-
nak majd két automata erőgépet. /mti/

- i -

me

bb. 3. új erdészeti gépek

vid/kz/sk/a/bc

1965. augusztus 28.

Állandó erdészeti kiállítás nyílt a gödöllői arborétumban. a hatalmas fákkal övezett tisztáson 110 különböző erdőművelő gépet láthatnak az érdeklődők. itt a kiállítás területén végzik el a legújabb konstrukciók minősítését is. a közelmúltban fejeződött be az erti gépkisérletű üzemében készült gödörfurógó mintapéldányának kipróbálása. minden bizonyítást erdészeink hasznos segítője lesz: napi 1200 gödör készítésével nem kevesebb, mint 50-60 ember munkáját végzi el. a vizsgán jó osztályzatot kapott, s hamarosan 40 darab készül belőle. jelenleg ugyancsak egy magyar konstrukciójú csemeteültető gépet, „vállatnak”, a szakemberek./mti/

bb. 4. ujjélandi nyulak bács megyében

vid/kz/tr/a/bc

1965. augusztus 28.

a kecskeméti földművelésszövetkezet hetényegyházi új nyultelepén az idén kezdődött meg a tenyésztés. a törzsállományt import nyulakból alakították ki. ujjélandi rótbarna és fehér husnyulfajták meghonosításához kezdték abból a célból, hogy a környék elkorcsosodott nyulállományát fel-frissítsék. a külföldi fajták jól alkalmazkodtak a hazai viszonyokhoz, s nagy keresletnek örvendenek. a telepen a több mint 100 tenyészállat már másodszorra almot. az első fiatalokból most adták el a félezredik kisnyulat, s az év végéig még ugyanennyit értékesítenek. a kecskeméti környéki tenyésztők közül már többen felcserélték az állományt ujjélandi fajtára./mti/

bb. 5. négyen az ujjélandi szerződöttettek közül - koncz gábor, béres ilona, halász judit és polonyi gyöngyi a budapesti színház fiatal művészei

i/s/tm/a/fm

1965. augusztus 28.

a színházi évadnyitó társulati üléseken jelentek meg első ízben az együttes régi tagjai sorában az újak is. bemutatkozásuk csak jelképes volt, hiszen a legtöbb fiatal - aki vidékről szerződött a budapesti színházakhoz - már főiskolás korában szerepelt a színházakban, s több filmszerep is áll mögöttük.

/ folyt.köv./

- 2 -

bb. 5./négyen.....1. folyt./a

a józsef attila színház tagjai sorába lépett koncz gábor. 1963-ban végezte a főiskolát, s akkoriban mutatkozott be filmvászonra is, azóta számos filmszerepet játszott. jelentős feladatot kapott rényi tamás rendező három utolsó filmjében, a legenda a vonaton, a mindennap élünk és a déltől-hajnalig című alkotásokban. játszott a magyar-francia koprodukcióban készült germinálban, a kőszívű ember fiaiban, és a háry jánosban is. jelenleg rényi tamás rendezővel dolgozik ismét együtt, aki tilos a szerelem címmel forgat filmet. több alkalommal láthattuk a televízió képernyőjén és hallhattuk a rádióban is. még főiskolásként fellépett a thália színházban dreiser amerikai tragédia című színművében, ahol a főhőst alakította. két évet töltött a kecskeméti katonai józsef színházban, s több főszerepet játszott. így például ő alakította arthur miller: salemi boszorkányok című színművében john proctor szerepét. az elmúlt év végén nagy sikerrel mutatkozott be a józsef attila színház kitűnő produkciójában; anouilh: becket, avagy az isten becsülete című drámájában. a most induló évadban pedig már mint a színház rendes tagja lép fel gyárfás miklós: egérut című vígjátékában. ez a darab lesz egyébként a társulat első bemutatója a szezonban.

béres ilonát is jól ismerik már a színház-és a filmbarátai. 1964-ben fejezte be tanulmányait a színház-és filmművészeti főiskolán. az elmúlt évadot pedig a debreceni csokonai színházban töltötte. itt játszotta el a jó embert keresünk című darab főszerepét. a vígszínházban thurzó gábor: hátsó ajtó című darabjában aratott sikert. most a madách színház szerződtette, ahol egyébként még mint főiskolai hallgató már szintén játszott shakespeare: ahogy tetszik című művében. számos nagyobb filmszerep áll mögötte, így a álmodozások kora, az igen, a kőszívű ember fia. a madách színház művészeként először a kamara színházban mutatkozik be jókai mór: bolondok grófja című darabjában.

halász judit és polonyi gyöngyi béres ilonával együtt végezte a főiskolát. mindketten felléptek már vendégként a budapesti színházakban. polonyi gyöngyi a thália színházban játszott sartre: az ördög és a jó isten, a rozsdatemető című darabokban. fellépett a körszínházban is calderon: a zalameai bíró című művében. halász judit a madách színházban, az elmúlt évadban pedig a vígszínházban mutatkozott be a budapesti közönségnek. polonyit a thália, halászt pedig a vígszínház szerződtette. mindketten a pécsi nemzeti színház tagjai voltak, és szintén ismerősek már a filmvászonról. a három tehetséges fiatal színész az esős vasárnap című filmben mutatkozott be a közönségnek.

/mti/

- 3 -

bb. 6. kivándorolt magyarok dalkincsének gyűjteménye, könyv a hegedűjáték élettani alapjairól, egy hangversenyrendező visszaemlékezése a zeneműkiadó új kötetei között

i/ol/tné/a/fm

1965. augusztus 28.

a zeneműkiadó vállalat gondozásában több érdekes könyv jelent meg a közelmúltban. körmeny gy. mária „ elindultunk idegenbe, „ címmel foglalta össze az amerikai kivándorolt magyar munkások dalkincsét. a kivándorlás okait és körülményeit, az amerikai munkásélet gondjait, az „ígéret földje, „ legendájának szétfoszlását, a honvágy fájdalmait tárják az olvasó elé ezek a dalok, amelyeket a szerző részben az amerikából hazatért magyarok előadása alapján jegyzett le, részben pedig forrásművekből gyűjtött össze.

„ a hegedűjáték élettani alapjai, „ címmel jelent meg szende ottó - nemssuri mihály - egy zenepedagógus és egy orvos fiziológus - közös műve, amely a hegedűjátékkal kapcsolatos ideg-és izomműködést, és az ezzel összefüggő bonyolult jelzésrendszer működését tárgyalja a pavlovi kutatások eredményeinek figyelembevételével. az elméleti fejtegetéseket mintegy 80 illusztráció szemlélteti. a kísérletekből levonható tanulságokat, gyakorlati tanácsokat a szerzők külön fejezetben foglalták össze. munkájuk alapvető kézikönyv a fiziológusok és a hegedűpedagógusok számára.

„ 30 év művészek között, „ címmel jelent meg a neves hangversenyrendező, kun imre nagy sikert aratott visszaemlékezéseinek bővített második kiadása. kun imre az elmúlt 30 év koncertéletének tevékeny szervezője, pályafutása során számos nagy művésszel működött együtt. színes, érdekes könyve keresztmetszete az elmúlt évtizedek zenei életének. /mti/

--
- 4 -

Mgy

bb.7. több mint 90 000 hallgató a felsőfoku tanintézetekben - kapunyitás szeptember első felében

i/pr/hné/a/zs

1965. augusztus 28.

szeptember első felében megnyitják kapuikat a felsőoktatási intézmények. a tanévnyitó ünnepségeket szeptember 9-én a budapesti műszaki egyetem kezdi meg. a budapesti orvostudományi egyetem 11-én, az állatorvostudományi egyetem. az eötvös loránd tudományegyetem és az agrártudományi egyetem 13-án, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem pedig 14-én kezdi meg az 1965-66-os tanévet. az ünnepélyes megnyitásokon a rektorok ismertetik az elmúlt oktatási év eredményeit, az új tanév feladatait és köszöntik az új elsőso-

a főiskolák és az egyetemek nappali tagozatán több mint 13 000, az esti- és levelező-tagozatokon pedig 10 000-11.000 „golya, „ kezdi meg tanulmányait. a művelődésügyi minisztérium felügyelete alá tartozó egyetemeken és főiskolákon a nappali tagozatra felvett hallgatók 44 százaléka, az agrártudományi egyetemeken és főiskolákon 52 százaléka, az egészségügyi minisztérium felügyelete alá tartozó egyetemeken pedig 33 százaléka fizikai dolgozó gyermeke. a felsőoktatási intézményekben tanulóknak a levelező és esti hallgatókkal együtt - az 1965-1966-os tanévben meghaladja majd a 90 000-et. a hallgatók részére az egyetemek és főiskolák 3 000-féle jegyzetet igényeltek, másfélmillió példányban. ebből a tanévkezdésig 1 800 különböző jegyzet készült el, a többit - a reformterv alapján átdolgozva - év közben kapják meg.

Vázona

a tanévnyitást megszépítve, új létesítményekkel gyarapodva várja az egyetemek és főiskolák többsége. a budapesti műszaki egyetem hallgatói birtokukba vehetik az új, tizemeletes tanulmányi épületet, amelyben számos tanszék, előadó- és rajzterem kapott helyet. az eötvös loránd tudományegyetem tatarozására mintegy ötmillió forintot fordítottak. új köntöst kapott az egyetem trefort-kertben lévő szerveskémia tanszéke, a rigó utcai épületben pedig új nyelvi laboratórium kezdi meg működését. a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen is rendbehozták az előadótermet, korszerűsítették a szellőzőberendezést és új könyvtárral gazdagodott az ipari-technológiai tanszék. /mti/

--

- 5 -

Mgy

bb. 8. megkezdte a termelést a villamosszigetelő és műanyaggyár szigetelőcső üzeme

i sl/sk/vg/gy/bs

1965. augusztus 28.

a villamosszigetelő- és műanyaggyárban új üzem létesült, ahol öntőgépek és extruderek segítségével műanyagcsöveket gyártanak különféle vezetékek szigeteléséhez. ezzel egyre inkább kiszorítják a drága bergmann-csöveket és segítik az építési költségek csökkentését.

a műanyagcső körülbelül 66 százalékkal olcsóbb, mint a fémcső, annál jóval könnyebben szerelhető és tartósabb is, mert a rozsdá nem támadja meg. számítások szerint, ha hazánkban az összes bergmann-csövet műanyagcsővel helyettesítik, évente 50 millió forintot takarítanak meg. egyelőre még nem bírnak minden igényt kielégíteni. a teljes üzemmenethez szükséges 24 gép megérkezett ugyan, egy ideig azonban csak három gép dolgozik, mert most van folyamatban a többinek a felszerelése. szeptember 15-re előreláthatólag már teljes kapacitással termel az üzem, s az idén több mint 2 millió méter csövet gyárt. ez az üzem szállítja a többi között a moszkvában épülő kgst-palota szigetelő-csöveit is. a gyár egyébként jövőre már 11 millió méter szigetelő-csövet készít hazai pvc-alapanyagból./mti/

bb. 9. újabb négy budapesti nagyüzemhez érkezett el az alföldi földgáz - eddig 23 kilométer hosszú leágazó vezeték épült

i sb/tné/ki/gy/bs

1965. augusztus 28.

az ém mélyépítő vállalat dolgozói megkezdtek egy új, négykilométeres földgázvezeték szakasz műszaki átadását. kőbánya és kispeszt határában, a sibrik miklós utcán és még több mint 10 különböző utcán át vezették el a gázt a vörös csillag traktorgyárhoz, a lőrinci hengerműhöz, a villamosgép- és kábelgyárhoz, valamint a gránit csiszolókorong gyárhoz. ez már az idén átadott harmadik vezeték-szakasz. ezzel lehetővé vált, hogy az üzemek a korábbi generátorgáz, illetve széntüzelés helyett áttérjenek a gazdaságos, magas fűtőértékű földgáz felhasználására. az alföldről érkező földgáz budapesti körvezetékétől építik ki ezeket a leágazásokat az üzemekhez. egy rövid szakasz már tavaly elkészült. ezzel együtt most már összesen 23 kilométer hosszú leágazó - főleg 400 mm-es átmérőjű - vezetéken 14 nagyüzem határáig jutott el az értékes fűtőenergia. a ganz-márvag már megkezdte a földgáz felhasználását és más nagyüzemekben is, többek között a vörös csillag traktorgyárban, a magnezitipari művekben is rövidesen befejezik a gyár vezetékhalózat első szakaszainak építését és a különböző kemencék földgázüzelésnek megfelelő átalakítását.

/folyt. köv./

8.12/-n

-6-

bb. 9. /újabb négy budapesti... i. folyt./ gy

a legázó földgázvezetékek építéséhez sok segítséget adtak a gázművek, valamint az országos kőolaj és gázipari tröszt dolgozói. többek között korszerű gépet kölcsönöztek a legnehezebb munkához, a kispeszt-kőbánya vasútállomás alatti gázvezeték megépítéséhez. a forgalmas vasútállomáson, ahol 5-10 percenként haladnak át a személy-, gyors- és tehervonatok, a közlekedés zavarása nélkül sikerült elvégezni a munkát. hat sínár és a ferihegyi gyorsforgalmi utvonat alatt négy méter mélyen vezették át a földgázt szállító acélcsövet. ezen a helyen magas talajvíz is akadályozta a munkát, de 37 csőkutató „szurkáló”, a földbe és éjjel-nappal percenként 450 liter víz kiszivattyúzásával majdnem két hónapon át - a munka elvégzéséig - szárazon tartották a munkagödört. a közlekedés lezárása nélkül kereszteltek a földalatti gázvezetékkel a vörös hadsereg útját is. a legújabb vezeték szakasz sikeresen kiállta az ellenőrző nyomáspróbákat és most már eljutott a gáz a négy nagyüzemig.

az építők szeptemberben megkezdik további három szakasz, mintegy 25 kilométer hosszú vezetékének építését. ezzel befejeződik a legázó körvezeték építése, amelyen földgázt kapnak az angyalföldi, a zuglói, a kőbányai és a kispeszt üzemek./mti/

bb. 10. befejezték a gépszerelést a budapesti házgyár központi csarnokában - budafokon épül fel az első kísérleti házgyári épület

i sb/tné/ki/gy/bs

1965. augusztus 28.

a szentendrei úton épülő budapesti házgyár központi üzemcsarnokában a gép- és felvonószerelő, valamint a gépgyártó és gépjavitó vállalat dolgozói befejezték a korszerű szovjet elemgyártó gép-szerelését. most már a gépeket is megindították, de egyelőre üresen járatták a berendezéseket, hogy a termelési próba előtt ellenőrizzék a forgó, mozgó alkatrészeket és beállítsák, összehangolják az automatikus vezérlő műszereket. a központi csarnok egyes részlegeiben a termelés is megkezdődött. többek között hajlítják és hegesztik a beton falelemek „csontvázát”, az acélbetéteket és felhalmoznak minden anyagot, félkész terméket, hogy szeptember 1-re - egy évvel a határidő előtt - sor kerülhessen a tényleges gyártási próbákra.

/folyt. köv./

8.20/-n

-7-

bb. 10. /befejezték a gépszerelést a 1. folyt./ gy

a házgyárat építő és szerelő vállalatok műszaki vezetői a napokban közösen ellenőrizték a munkákat és intézkedésükre meggyorsult a házgyár dunaparti kavics kirakodó-telepének építése is. így rövidesen 30 000 köbméter dunai kavicsot halmozhatnak fel a tárolóhelyen, ezzel fedezik a házgyár egész téli termelésének kavics-szükségletét.

a gyártási próbák során elkészülő házgyári elemekből a 43-as építőipari vállalat dolgozó a budafoki kísérleti lakótelepen szerelik össze az első házgyári lakóépületet. ennek az ötszintes, ötven lakásos próbaháznak összeállításával gyűjtenek tapasztalatot a házgyári elemek összerakásában. november közepén így már jól begyakorolt módszerek alapján foghatnak hozzá az új kelenföldi lakótelep 11 szintes, 176 lakásos házainak összeszereléséhez./mti/

bb. 16. a kisz megbízásából szakdolgozatokat készítenek az orosz-lányi fiatal műszakiak

vid j/fm/gy/cz

1965. augusztus 28.

a kisz megbízásából érdekes munkához kezdtek az orosz-lányi bányák fiatal műszaki dolgozói. szakdolgozatokat készítenek, amelyekben nemcsak a saját bányáikat, hanem az egész szénbányászatot érintő kérdésekkel foglalkoznak. például megírják, milyen eljárásokkal lehet termelékenyebben és gazdaságosabban termelni, vagy melyek a balesetelhárítás legjobb módszerei. a hármas kanán egy mérnök és egy technikus arról készít közösen dolgozatot, hogyan lehetne üzemükben gazdaságosabban felhasználni a drága süritett levegőt. a huszas akna fiatal műszakijai a munkahelyi víztelenítés és a gyorsabb vágathajtás új módszereit foglalták tanulmányba.

a dolgozatokat egyénenként és kollektíven is készítik. már valamennyi bányában megalakították a fiatal műszakiak és közgazdászok tanácsát, amely segítséget nyújt a dolgozatok elkészítéséhez. a városi kisz-bizottság a bányák vezetőivel közösen értékeli majd a fiatalok munkáját. a legjobban sikerült dolgozatokat elküldik majd az ország más szénbányászati trösztjeihez./mti/

8.25/-n

-8-

bb. 11. a büdöspeszt-, a szeleta-, az istállóskő- és a balla-barláng leletanyagát külföldre küldik rádiókarbon vizsgálatra

i/tz/gk/rj vg

1965. augusztus 28.

alig érkezett hazá a külföldi utjáról, azonnal a bükkbe utazott és csak most tért vissza a fővárosba dr. vértesszőlősi múzeológus.

amint az mti munkatársának elmondotta, eredetileg a washington állambeli pullmanban rendezett nemzetközi rádiókarbon kongresszuson vett részt több mint száz más régésszel, fizikussal és geológussal. olyan nemzetközi szaktekintélyek voltak ott, mint k.p. oakley, a british museum szakértője és a nobel-díjas amerikai w.f. libby, a rádiókarbon vizsgálati módszer kidolgozója, a kongresszuson az izotópos kormeghatározó módszerekkel eddig elért eredményeket és a további teendőket tárgyalták meg. vértesszőlősi is beszámolt a 10 000-42 000 éves hazai leletanyagban eddig végzett hasonló vizsgálatok eredményeiről.

módjában volt tapasztalni, milyen óriási az érdeklődés külföldi szakkörökben a magyar leletek iránt: szinte egyöntetű az a feltevés, hogy az őskorral kapcsolatos bizonyos kérdéseket csak hazánkban lehet tisztázni. e nagy megbecsülésnek konkrét eredménye is született a kongresszuson: különböző rádióaktív izotópos kormeghatározással foglalkozó nagy külföldi - amerikai, holland és német - intézetek felajánlották, hogy díjtalanul végzik el a legfontosabb magyar leletanyag rádiókarbon vizsgálatát. ezért kellett hazatérése után azonnal a bükkbe utaznia, ahol a büdöspeszt-, a szeleta-, az istállóskő- és a balla-barlángból fontos csontmintákat gyűjtött össze, amelyeket rövidesen utnak is indít az illető intézetekbe.

a nagy amerikai múzeumok, amelyeket végiglátogatott, ugyyszólván kivétel nélkül cserekapcsolatok szorosabbá tételét ohajtották.

elmondta dr. vértesszőlősi, hogy hazafelé jövet találkozott azokkal a külföldi szakemberekkel, akik néhány hete egy bécsben rendezett kongresszus alkalmából hazánkba is ellátogattak, kizárólag azért, hogy megtekintsék a rendkívül gyorsan nemzetközi hírnevet szerzett vértesszőlősi leletet. a külföldi szakemberek hangsúlyozták, hogy a vértesszőlősi ősemberi települést az utolsó fél évszázad egyik legjelentősebb európai leletének kell minősíteni./mti/

8.50/-n

-9-

bb. 12. statisztika vizsgálat a tudományos kutatás helyzetéről

i/ms/hné/rj zs

1965. augusztus 28.

a statisztikai hivatal munkatársai részletesen felmérték tudományos kutatásunk helyzetét. egyebek közt megállapították, hogy hazánkban mintegy 900 helyen folytatnak tudományos kutató munkát. a kutatóhelyek 14.5 százaléka intézet, 71.9 százaléka egyetemi, illetve főiskolai tanszék, 13.6 százaléka egyéb, főleg vállalati kutatóhely. a kutatók és oktatók együttes száma már 1963-ban meghaladta a 14 000-est és a segédszeméllyel együtt csaknem 35 000-eren dolgoztak a különböző kutatóhelyeken. az állami szektorban átlag minden századik dolgozó foglalkozik munkaidejének legalább egy részében kutatással.

figyelemre méltó megállapítása a statisztikusoknak, hogy az elmúlt esztendőben a kutatásokra fordítható szellemi és anyagi erő tulságosan elaprózódott. a kutatók például 1963-ban kereken 12,000 tudományos témán dolgoztak, aminek fele, 6000 téma kapcsolódott a távlati-tudományos kutatási terv 73 fő feladatának valamelyikéhez. a legnagyobb súlyt a népgazdaság fejlesztésével kapcsolatos témák kapták és kapják. 1964-ben a kutatásokra fordított összegek több mint 55 százaléka a műszaki tudományokra, 18 százaléka a természettudományokra, 13 százaléka az agrártudományokra, 9 százaléka az orvostudományokra és 5 százaléka a társadalomtudományokra jutott. a kutatások legnagyobb része egy évnél hosszabb időt igényel, ami bizonyos tekintetben a feladatok túlméretezettségére mutat.

tudományos életünk statisztikai „térképéből”, az is kitűnik, hogy a kutatás irányítása erősen szerteágazó: a kutatóintézeteket és egyéb kutatóhelyeket 18 minisztérium, illetve országos főhatóság tartja kézben, ami megnehezíti a koordinálást. a magyar tudományos akadémia az összes intézetek több mint 30 százalékának gazdája, de ez csak a kutatók tizedrészét jelenti, minthogy az akadémiai intézetekben elsősorban alapkutatást folytatnak, aminek jóval kisebb a létszámigénye, mind az ipari kutatóintézetekben folyó alkalmazott kutatásoké.

a kutatóintézetek és tanszékek természetesen a tudományos utánpótlás legfőbb bázisai is.

/folyt.köv./

8.55/-n

-10-

bb. 12. / statisztikai vizsgálat.....1. folyt./rj

1963-ban például az akadémia tagjainak 87, a tudományok doktorainak 75, a kandidátusoknak 68 és az aspiránsoknak 72 százaléka dolgozott egyetemi tanszéken, illetőleg tudományos kutatóintézetben. országosan majdnem minden ötödik kutatónak, a tanszékeken legalább minden negyedik kutatónak, illetve oktatónak van tudományos fokozata, vagy dolgozik annak megszerzésén, mint aspiráns.

a tudományos dolgozók összetételét vizsgálva a statisztikusok megállapították, hogy minden ötödik kutató, az intézeti segédszeméllyel minden harmadik, a tanszéki segédszeméllyel minden második tagja nő. 1963 végén 2500 nő fejtett ki intézeti vagy tanszéki tudományos kutatótevékenységet. a vezetők között azonban csak 3 százalékkal szerepeltek.

széleskörű kutatóink publikációs tevékenysége is. csupán 1963-ban 782 magyar, 124 idegen nyelvű könyvet irtak, magyar szakfolyóiratokban több mint 7.500, akadémiai actákban több mint 1000, külföldi folyóiratokban kereken 2400 cikket jelentettek meg. tudományos célú külföldi utazáson átlag minden harmadik kutató részt vett, 230-an három hónapnál hosszabb időt töltöttek külföldön tanulmányuton vagy tudományos munkában./mti/

..

bb. 14. érdekes javaslat a tokajhegyaljai szüreti hét megrendezésére

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

tokajban minden évben vidám ünneppel köszöntik a szüret kezdetét. ezek a rendezvények az utóbbi esztendőben már sablonossá váltak, és nemigen vonzották az érdeklődőket. ezért az északmagyarországi intéző bizottság tokaji albizottsága - a régi hagyományokat és a mai igényeket figyelembe véve - érdekes javaslatot dolgozott ki a tokajhegyaljai szüreti hét megrendezésére. céljuk, hogy a hegyaljai dolgozók hagyományos ünnepe egyben idegenforgalmi látványosság is legyen, s ezért változatos programot állítottak össze. így például elhatározták, hogy az ünnepi napokon tokajban különféle kiállításokat nyitnak, színvonalas műsorokat és hangversenyeket rendeznek. ezek között szerepel a hegyalján élő festőművészek tárlata, valamint nagyszabású szimfonikus hangverseny, amelyet a hajdani görögkeleti templom kiváló akusztikájú termében tartának meg. a szüreti felvonuláson felujítják a hegyalján található, de feledésbe merülő népszokásokat: az erdőbényei népi „bacchuskultuszt”, a hívogatókat és a híres kádártáncot.

/folyt.köv./

9.00/-n

-11-

bb. 14. /érdekes javaslat.....1. folyt./rj

a régi halászati eszközök bemutatására a bodrogon halászverseny, a tiszán lampionos csónakfelvonulás, a tokaji kopasz-hegyen pedig tűzijáték rendezését tervezik. a javaslatot és az ünnepi hét kidolgozott programját az albizottság elfogadásra most nyújtotta be a községi tanácsnak./mti/

..-

bb. 15. a kiskun muzeum új szerzeményei

vid/j/rj fm

195 augusztus 28.

sok értékes tárggyal gazdagodott a kiskunfélegyházi kiskun muzeum gyűjteménye, dr. serényi ilona fogorvosnő egy 1721-ben „gyártott”, nagy tajtékpipát adott át, amely bojnovich jános horvát báné volt, s a bánnal rokon őseitől került végül is őhöz. zászlótartó horvát vitéz figurája díszíti a pipát. értékes a „magyar krónika”, című vaskos könyv és ugyancsak a fogorvosnő ajándéka -, amelyet a kassai jezsuiták nyomtattak ki 1738-ban. a krónikás könyvben bizonyos pető gergely „regéli”, a magyar nép történetét, jóval a honfoglalás előtti időktől kezdve, 373-tól 1626-ig.

ezenkívül sok más, főleg helytörténeti és néprajzi anyaggal is gyarapodott a muzeum. többek között sikerült kiegészíteni a pásztorgyűjteményt, méghozzá egy teljes kiskunsági juhászöltözéssel: bő ujjú, csipkés-rojtos inggel, nyolcszeles - széthuzva 8 méter széles - rojtos szárú magyar gatyával, pitykegombos mellénnyel, díszes fehér és fekete nadrággal, valamint egy cifra szürrel. a népviseleti garnitúrát - amelyet évekig keresett a muzeum - egy nemrég elhunyt öreg juhász hozzátartozótól vásárolták meg. ezeket, valamint a régebben szerzett, díszes faragású botokat, fokosokat, korbácsokat, edényeket, a kolomp- és csengőgyűjteményt rövidesen pásztorkiállításán mutatja be a muzeum./mti/

..-

le

9.03/-n

-12-

bb. 13. csaknem 45 milliárd forint beruházásokra - több mint 57 000 új lakás - második ötéves terv első négy esztendejének fővárosi mérlege

1 di/hné/zs/gy/cz

1965. augusztus 28.

a központi statisztikai hivatal budapesti igazgatóságán elkészítették a második ötéves terv első négy esztendejének fővárosi mérlegét, megállapították, hogy 1961 és 1964 között az országos beruházási előirányzatok 31,9 százalékát a fővárosban használták fel. a budapesti állami vállalatok és intézmények 44,9 milliárd forintot, esztendőnként csaknem 16 százalékkal többet költöttek fejlesztésre, mint az előző tervidőszakban.

a statisztikák tanúsága szerint 1961-1964 között több mint 90 000-rel, mintegy 5 százalékkal gyarapodott és 1965 január 1-re elérte az 1 935 393-at a főváros lakóinak száma, mintegy felére csökkent a népesség növekedésének üteme. ez elsősorban azzal magyarázható, hogy erőteljesen mérséklődött a budapestre költöző vidékiek száma, s amíg 1960-ban csaknem 42 000-re, addig 1964-ben már csak 18 000-rel növelték a bevándorlók a népességet.

a második ötéves terv első négy esztendejében állami erőből összesen 41 653, magánerebből csaknem 16 000 lakás épült budapestben. a hki kezelésébe tartozó épületek tatarozására négymilliárd forintot fordítottak; ez mintegy kétszerese a befizetett lakbéréknek. teljesen 2 156, részlegesen 3 493 lakóházat újítottak fel. ezenkívül számos középületet és irodaházat is átadtak rendeltetésének, illetve újjávarázsolták. így például ebben az időszakban korszerűsítették a dél-pályaudvart, fejezték be a chemolimpe új irodaházát, hozzákezdtek a kísérleti orvostudományi kutató intézet idén májushan felavatott üvegpalotájának munkálataihoz. épül az országos tervhivatal új székháza, a külkereskedelmi minisztérium szép utcai és arany jános utcai irodaháza, továbbá a műszaki fizikai kutató intézet új épülete.

az országos műemlék felügyelőség csaknem 30, a házkezelési igazgatóság pedig mintegy 140 millió forintot költött a budapesti műemlékek és műemlék-jellegű épületek tatarozására, felújítására. a várpalota helyreállítására több mint 190 millió forintot fordítottak ebben az időszakban.

a felmérés adatai szerint 1961-1964-ben a villamosok és trolibuszok 2,4 millió, az autóbuszok pedig 1,2 millió utast szállítottak naponta. a fővárosi tanács négy esztendő alatt 1,8 milliárd forintot költött a közlekedés fejlesztésére.

/folyt. köv./

9.10/-n

-13-

le

bb. 13. /csaknem 45 milliárd.... 1. folyt./ gy

a villamosok férőhelyeinek száma 8,6 százalékkal, a trolibuszoké 25,7 százalékkal, az autóbuszoké pedig 48 százalékkal haladta meg az 1960. évit. csaknem 57 millió forintos költséggel elkészült a pongrácz uti trolis-garázs, ezenkívül hozzákezdtek a 600 férőhelyes új taxitároló építéséhez. alaposan megnőtt a gépkocsi forgalom is. tavaly december 31-én már összesen 34 636 személygépkocsi „szaladt”, a főváros utcáin kétszer annyi, mint 1960. végén.

a vízvezeték-hálózat több mint 290 kilométerrel bővült az elmúlt négy esztendőben, s 19 000-nal nőtt a fogyasztók száma. ma már a budapesti lakások több mint 90 százalékában csapból folyik a víz. a csatornahálózat hossza mintegy 5 százalékkal haladta meg 1964 végén az 1960. évit. a fővárosi gázművek termelése 33,2 százalékkal növekedett négy esztendő alatt. a gázcső-hálózat 5,1 százalékkal bővült. tavaly 2 509.1 millió kilowattóra az 1960-asnál 36,9 százalékkal több, villamosenergiát fogyasztott a főváros. háztartásonként átlagosan 35 százalékkal emelkedett a villamosenergia-felhasználás, a távfűtéssel ellátott lakások száma csaknem megnégyszereződött az elmúlt négy esztendőben, s két és félszeresére bővült a távfűtő-vezeték hálózat.

a budapesti kiskereskedelmi boltok 1964-ben 20 százalékkal több árut adtak el, mint 1960-ban. egy lakosra csaknem 14 000 forint vásárlás jutott, mintegy 1 700 forinttal több, mint négy évvel korábban. a vegyes iparcikk forgalma 27 százalékkal növekedett. a hitellevekre eladott áruk értéke több mint három és félszeresére emelkedett. porszivóból évente csaknem 25 000, mosógépből 33 000, parkettkeféleből több mint 4 600 fogyott. tavaly csaknem 29 000 hűtőszekrényt talált gazdára a fővárosban; 1960-ban alig több mint 8 000-ret adtak el.

a főváros valamennyi kerületében ebben az időszakban szervezték meg az egységes belgyógyászati ellátást. ennek keretében 722 körzeti orvos és mintegy száz csoportvezető belgyógyász gondoskodik a betegekről. megháromszorozódott a körzeti ápolónők száma. bővült a rendelőintézetek hálózata. átadták rendeltetésének a xvi. kerületi, sashalmi rendelőintézetet, megkezdték a xxii. kerületi rendelőintézet építését, amelyet a napokban adtak át rendeltetésének. bővítették a xiv. kerület május 1. uti és a xx. kerület ady endre uti rendelőintézetet. 1964 végén 32 szakorvosi rendelőintézet állt a betegellátás szolgálatára, amelyek 1964-ben csaknem 21 millió vizsgálatot és kezelést végeztek, a 230 budapesti gyógyszertár több mint 630 millió forintos forgalmat bonyolított le 1964-ben, s 32,2 százalékkal több gyógyszert hozott forgalomba, mint 1960-ban./mti/

9.16/-n

-14-

bb. 17. megtakarított anyagból több mint 3000 tonna hengerelt áru
vid/sl/tné/rj 1965. augusztus 28.

a felszabadulási versenyben az ózdi kohászati üzemek dolgozói mindenekelőtt a gazdasági és műszaki mutatók javítására törekednek. az év eddigi szakaszában különösen a durva- és a finomhengerműben értek el jelentős sikereket. a technológiai előírások megtartásával, további műszaki intézkedésekkel jelenleg már 11 kilóval kevesebb acélöntecset használnak fel egy-egy tonna hengerelt áru előállításához, s ezzel az év eleje óta annyi alapanyagot takarítottak meg, amely több mint 3000 tonna hengerelt készáru gyártásához elegendő. ennek értéke meghaladja a 15 millió forintot.

kedvezően alakul a termelékenység is, az egy dolgozóra jutó napi teljesítmény értéke 80-160 forintal magasabb a tervezettnél a durva- illetve a finomhengerműben. az eredmény egyik magyarázata, hogy a munkacsapatok többsége az igényesebb versenyzési formát választotta, s a szocialista cím elnyerésére törekszik. a durvahengermű 50 munkabrigádjának háromnegyed része már eleget is tett a verseny-szerződés követelményeinek./mti/

..-

bb. 18. baranya falvaiban is rendez ifjúsági hangversenyeket a pécsi filharmonia

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

a pécsi filharmonia - amely évente körülbelül száz hangversenyt ad 40 000 hallgató számára a megye városaiban - az idén a nagyobb falvakban is rendez bérletes ifjúsági hangversenyeket. a négy egész estét betöltő „baranyai ifjúsági hangversenyre”, pécsváradon, siklóson, szentlőrincen és szigetváron kerül sor. ezek között szerepel népdalokból, kuruc dalokból, históriás énekekből és régi magyar versekből összeállított zenés irodalmi műsor, s külön estet szánnak a régi muzsika - vivaldi, händel, bach művek - megismertetésére. az ezt követő műsorban liszt, bartók és kodály zenéjéből válogatnak össze egy csokorraavalót, majd a hangversenysorozat zárásaként operarészleteket mutatnak be, megzenésített verseket, dalokat, illetve drámarészleteket adnak elő.

a pécsi városi tanács művelődésügyi osztálya a filharmonia műsorához kapcsolódó zenei ismertető füzetet és hangversenykalauzt ad ki, amelyből a művekről és előadóikról egyaránt megtudhatják a legfontosabbakat a hangversenylátogatók./mti/

..-

9.20/-n

-15-

bb. 19. „mikrocementgyár,, tatabányán

vid tné/ki/gy/bs

1965. augusztus 28.

a tatabányai cement- és mészművek mellett építették fel néhány évvel ezelőtt az építőanyagipari kutató intézet kísérleti üzemét, amely tulajdonképpen egy kis cementgyár. a klinkerégető kemence mindössze tíz méter hosszú és hatvan centiméter átmérőjű, a cementőrítő és a nyersőrítő golyósmalmok is a nagy cementgyárak be-
rendezéseinek kicsinyített másai.

a „mikrocementgyárban,, népgazdasági és tudományos szempontból is fontos feladatokat oldanak meg. a kutató intézetekben és laboratóriumokban kikísérletezett új anyagokat vizsgáztatják, miként válnak be a gyakorlatban, a nagyüzeméhez hasonló gyártás-
technológia feltételei között. kpróbálnak minden olyan új el-
járást, amelyet a következő években vezetnek be a hazai cement-
gyárakban. kutatják az olcsóbb cementgyártás lehetőségeit is. egyik kísérletsorozatukkal bebizonyították, hogy a cementgyártáshoz szükséges alapanyagok őrlésénél a szemmagyság szabályozásával 30
százalékos anyagmegtakarítás érhető el.

a kis cementgyár segítséget nyújt a hazai üzemeknek, olyan különleges anyagok készítésével is, amelyeket csak külföldön tudnának beszerezni. a fővárosi földalatti vasut építkezéséhez például különleges vízzáró bauxitcement gyártását kezdték meg. a dunai cement és mészművek részére különféle kohósalakos ce-
mentfajtákat állítanak elő. kidolgozzák a vízierőművek építéséhez szükséges különleges cement gyártástechnológiáját is.

ujabban a nikex-en keresztül külföldi üzemek, vállalatok megbízását is teljesítik. indiai és jugoszláv megrendelésre pél-
dául kaolin és magnezit anyagok feldolgozásának újfajta gyártás-
technológiáját alakították ki. kísérletsorozatba kezdtek a
haldex részére is./mti/

..

bb. 20. jól jövedelmez a gyógynövény - gyűjtik az aranyvesszőt a
hanságban
ö vid kz/sk/gy/bs

1965. augusztus 28.

megkezdődött két fontos gyógynövényünk- a borsosmenta és az
aranyvessző - felvásárlása. borsosmentát, jórészt szabolcs-szatmár
megyében, kulturában termesztik. a szabolcsi termelőség-
szövetkezetek az idén már 350 holdat hasznosítottak ilyen módon, s ebből a becs-
lések szerint 350 mázsa szárászlevelet, 200 mázsa szénát és nagy-
mennyiségű gyökeret adnak át a felvásárlóknak. holdankénti bevé-
tel eléri a 10 000 forintot. a vidék egyik régi gyógynövénytermelő
közös gazdasága a nagyhalászi petőfi termelőség-szövetkezet, kereken
negyedmillió forint jövedelemre számít borsosmentából. a vesegyulla-
dás, az asztma, a cukorbetegség és a torokgyulladás elleni gyógy-
szerek egyik alapanyagát tartalmazó aranyvessző legnagyobb mennyi-
ségben a hanságban terem, mégpedig vadon. gyűjtése - értékesi-
tése a vidék sok nyugdíjasának és diákjának biztosít szép bevé-
telt. a földművelés-szövetkezetek az idén 30 vagonnal szándéko-
znak felvásárolni belőle győr-sopron megyében./mti/

..

9. 30/-n

-16-

bb. 21. a kunok emlékeit kutatják a kisszállási határban

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

az utóbbi évek egyik legérdekesebb régészeti ásatását végez-
teti a bajai türr istván muzeuma bács megyei kisszállás község ha-
tárában. az ásatás megkezdésére egy kun süveg adott okot, amelyet
a helybeli régészkedő uttorók évekkel ezelőtt találtak a török idők-
ben elpusztult ősi falu helyén. a süveg az egykori illusztrációk-
ból is jól ismert csucos, homlokot, arcot és tarkót teljesen el-
takaró főveg. a régészek szerint ez az értékes lelet jóval a közép-
kor utáni időkből való. mivel ilyet már máshol is feltártak, a mos-
tani ásatást egy középkori eredeti kun süveg találásának reményében
végzik. a munka során az ősi templom alapjaira s több rétegű teme-
tőre bukkantak. mint megállapították, a 13. századtól a 17. századig
terjedő időben temetkeztek ide a szállás lakói, akik a kiskunhalasi
kunkapitány fennhatósága alá tartoztak. az eddig feltárt minegy 30
sir közül egyben ugyanevezett kunkoporsót találtak: az elhunyt feje
fölé téglát, arcára pedig deškafélét borítottak, hogy ne hulljon
rá a föld. előkerült egy faragott csontöv s egy bronz derékvöv is.
mindkettőt a 14. században viselték a vidék lakói, s az utóbbi a
rangosabbak öltözékéhez tartozott./mti/

..

bb. 22. művészeti napokra készülnek sátoraljaujhelyen

vid/j/rj fm

1965. augusztus 29.

sátoraljaujhelyen az idén első ízben rendeznek művészeti napokat.
az új népművelési évad megnyitása alkalmából október 10. és 24. kö-
zött kilenc nagyobb rendezvényre kerül sor, amelyek megtekintésére
és meghallgatására béreletet adtak ki. a hangversenyeket és szinhá-
zi előadásokat a művelődési otthon színháztermében tartják. a buda-
pesti máv szimfónikusok és az operaház művészeinek részvételével bal-
etteseket, a budapesti nemzetközi zenei verseny győztesei pedig -
kertész lajos zongoraművész közreműködésével - hangverseny adnak.

az ünnepi napokon a debreceni csokonai színház donizetti don pasqua-
le című vigoperáját, a miskolci nemzeti színház fall leo stambul ró-
zsája című nagyoperettjét, a budapesti kisipari szövetkezetek
erkel ferenc művészegyüttese pedig legújabb műsorát mutatja be.
/mti/

..

9. 33/-n

-17-

le

bb. 23. újjáépült a szombathelyi járműjavító művelődési otthona

vid/jr/rj fm

1965. augusztus 28.

felújították a szombathelyi máv járműjavító vállalat művelődési otthonát. az új oktatási- művelődési évadban az újjáalakított intézmény gazdag programmal várja a dolgozókat. többek között négy munkásakadémiát, természettudományi előadássorozatot, német és orosz nyelvtanfolyamot, „ki mit tud, „üzemi vetélkedőt rendeznek szeptembertől.

az üzemi színjátszó gárda is új darab bemutatására készül több rendezvényen szerepel az irodalmi színpad is. a kisebb termekben az esti iskolások oktatását, a képzőművészeti kör foglalkozásait tartják. hét szocialista brigád alakított klubot, ezenkívül a műszakiak is rendszeresen összejönnek klub-foglalkozásokra. a színházterem mellett kapott helyet a könyvtár, a zeneterem, a klubszoba, a műterem és két oktató-terem./mti/

-. -

bb. 25. jó ütemben halad a székesfehérvári diesel-mozdonyjavító üzem építése

vid/tné/rj ki

1965. augusztus 28.

jó ütemben halad székesfehérvárott az új diesel-mozdonyjavító üzem építése. a budapesti magasépítő vállalat munkásai már elkészítették a hatalmas üzemcsarnokot, s jelenleg a belső szellőzési munkákon dolgoznak. az új üzemben javítják majd a dunántúlon közlekedő diesel mozdonyokat. a nagycsarnokban többek között körsines darupályát, nagyméretű hármas sülyesztőt és jól felszerelt próbapadot is építenek. az építkezést a tervek szerint 1967-re fejezik be./mti/

-. -

bb. 26. egy komlói műszerész ötletes ujitása

vid/tné/rj ki

1965. augusztus 28

kollár jános, a komlói helyiipari vállalat fiatal műszerészeinek ujitása egyes varrógépeknél feleslegessé teszi a hajtósíj használatát. a vállalat szabórészlegénél, ahol 300 szíjmeghajtású villanyvarrógéppel dolgoznak, sok gondot okozott a kéthetenként ismétlődő szíjcsere. ez adta az ötletet az ujitónak, aki a gép főtengelyét közvetlenül összekötötte a motorral. ezt a változtatást minden olyan varrógépnél el lehet végezni, amelyinél a gép és a motor fordulatszámja megegyezik. a szíjnélküli varrógép kitűnően bevált a gyakorlatban./mti/

-. -

9.40/-n

-18-

bb. 24. magyar elmélet és módszer alapján készül egységes szabvány az európai komlótermesztéshez

i ie/kz/gy/bs

1965. augusztus 28.

kiss attila, az agroterv tervező mérnöke a napokban érkezett haza az nszk-beli tettang-ból, ahol az európai komlótermesztők szövetségének kongresszusán a magyar tervezők egyik új konstrukciójáról tartott előadást.

az érintett gazdaságoknak, szakembereknek világszerte sok gondot okoznak a komló termesztéséhez szükséges támaszrendezések. tervezésükhez ugyanis mindeddig csak tapasztalati adatok álltak rendelkezésre, ezért egyes támaszrendszereket túlméreteztek, mások pedig erősebb szél vagy nagyobb termés esetén összedőltek a felfuttatott komló súlya alatt. az agroterv-ben nemrégien elkészült egy új típusú komló-támaszrendszer terve - világviszonylatban az első, amelyet magasabb számítástechnikával, statikai-matematikai számításokkal alapoztak meg. az új konstrukció lehetővé teszi a magasabb betonoszlopok alkalmazását is. így a komlótermesztés magassága a nálunk általános 6 méterről 7-7,5 méterre növelhető, ez pedig minden további beavatkozás nélkül ugyanilyen arányú, tehát 20-25 százalékos termésemelkedést eredményez. a többet holdanként több mint 10 hektoliter sör gyártásához elegendő komlót jelent.

a komló-támaszrendszerek statikai megalapozásának ismertetése után kiss attila javaslatot tett a kongresszusnak, hogy az elméleti számítások birtokában készítsék el a gyakorlatban könnyen és bárhol alkalmazható egységes szabvány-tervezetet is. az ehhez szükséges méréseket az európai komlótermesztők szövetségének irányításával a magyar tervező mérnök és dr. ludwig kamm nyugatnémet professzor együtt végzi el, a kiss attila által kidolgozott új metodikával. a mintegy 200 mérésből álló vizsgálatot rövidesen induló komlószüret előtt, szeptember elején kezdik meg. az eredményekről a magyar és a német szakember közösen számol majd be az európai komlótermesztők jövő évi prágai kongresszusán./mti/

-. -

9.44/-n

-19-

bb. 27. nagyteljesítményű egyengető gép a hengereltárak minőségének javítására

vid/tné/rj ki

1965. augusztus 28.

nagyteljesítményű göngös egyengető gép érkezett a német demokratikus köztársaságból az ózdi kohászati üzemekbe. a mintegy négy-millió forint értékű géppel a durvahengermű termékeinek minőségét javítják, az esetleg előforduló hullámosságot szüntetik meg. a korszerű, villamos meghajtású gép teljesítménye háromszor nagyobb a jelenlegi hasonló rendeltetésű berendezésnél, másodpercenként általában két méter hengereltárat munkál meg. az új berendezés javítja a minőséget, növekszik a gyártmányok exportképessége.
/mti/

--

bb. 29. a tiszai szabályozásának emlékére állított obeliszkek százéves jubileumának megünneplésére készül tiszadob

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

több mint három évtizede - amióta a községben él - kutatja szabolcs-szatmár megye egyik legrégebbi települése, tiszadob történetét kuki Lajos tanár. szabad idejében, a nyári vakációkban szorgalmasan járja a házakat, jegyzi a régi történeteket a körülbelül ezeréves településről. a sok-sok feljegyzésből máris többkötetes könyv telne meg. a gyűjteményben fényképek, rajzok, dokumentumok, tárgyi emlékek egyaránt megtalálhatók.

sok feljegyzés maradt meg a tiszai szabályozásáról. olyan kacskaringós volt a folyó tiszadobnál, hogy amikor máramarosról a tutajosok odaértek, azt hitték, eltévedtek. az idegenek óriási községnek vélték, mert sokáig tartott, amíg a kacskaringós folyón elusztattak mellette.

a község arról is nevezetes, hogy ott kezdték meg a tiszai szabályozását. az első kapavágást 1846. augusztus 27-én tették meg. az esemény emlékére obeliszkek állnak, amelyet 1865-ben állítottak. a község az emlékmű-felállításának századik évfordulóját ez év őszén ünnepli meg.
/mti/

--

9.50/-n

-2-0-

bb. 28. termelőség-teremtési ifjúsági klub orosházán

vid/kz/rj

1965. augusztus 28.

az orosházi új élet tsz-ben, ahol az évi átlagkereset rendszerint meghaladja a 25 000 forintot, száznál több fiatal dolgozik. az ifjak vállalják a gépi munkák zömét, az új módszerek bevezetésében, elterjesztésében szintén ők a kezdeményezők. a legnehezebb és legsürgősebb munkákból sem hiányzanak s ünnepnapokon is számítani lehet rájuk. a szövetkezet vezetői ezért elhatározták, hogy a jó dolgozó fiatalok számára szép és jól felszerelt ifjúsági klubot rendeznek be. egy régi épületet vásároltak erre a célra, és ezt a szövetkezet házi építőbrigádja átalakítja. a fiatalok „otthonában, lesz tánchelyiség, tv-szoba, olvasáshoz, társasjátékokhoz megfelelő terem. békés megyében ez lesz a tizedik termelőség-teremtési ifjúsági klub.
/mti/

--

bb. 30. segítik az üzemi gondok megoldását a diósgyőri gépgyár kisz fiataljai

vid/tné/rj ki

1965. augusztus 28.

a diósgyőri gépgyár több üzemében régóta gondot okoz a megmunkálásra váró anyagok, gyártmányok tárolása, a munkahelyek zsúfoltsága. ezen úgy kívánnak segíteni, hogy az üzemekben kisebb, általában mintegy 300 négyzetméter alapterületű, acélvázú, hullámlemez tetőzettel ellátott helyiségeket építenek házilag. a fontos kezdeményezést, amely végső fokon a kedvezőbb munkafeltételek megteremtését, a zavartalanabb, biztonságosabb termelést segíti elő, a gyár kisz fiataljai önkéntes munkával támogatják. egy-egy helyiség építésénél általában 1700-2000 órai társadalmi munkát teljesítenek. az első két helyiség a fiatalok közreműködésével már elkészült, s folyamatosan még mintegy 8 hasonló épület létrehozásához nyújtanak segítséget.
/mti/

--

9.54/-n

-21-

le

le

bb. 31. eszperantisták világkongresszusa - tokió 1965 után
budapest 1966

i tf/tr/fm/gy/La

1965. augusztus 28.

tokióban ülésezett az universala esperanto-asocio - az egyetemes eszperanto szövetség - idei világkongresszusa. sorrendben ez volt az eszperanto mozgalom 50. világrendezvénye. az évenként ismétlődő esemény színhelye mindig más-más ország valamelyik nagyvárosa. ázsziában egyébként most jöttek össze első ízben az öt világrész eszperanto szervezeteinek képviselői. 1947 óta bern, malmö, bournemouth, párizs, münchen, oslo, zágráb, haarlem, bologna, koppenhága, marseille, mainz, varsó, brüsszel, harrogate, 1962-ben ismét koppenhága, majd szófia, s tavaly hága volt a kongresszus-sorozat fogadó városa.

japánban különösen mély gyökerei vannak az eszperanto mozgalomnak, s mind szélesebb körben alkalmazzák a zamenhof dr. alapította nemzetközi nyelvet, leginkább a tudományok területén. egy 1959-es felmérés szerint - addig - például 147 orvosi szakkönyvet, 841 tudományos dolgozatot, továbbá 22 szakszótárt jelentettek meg japán kiadók - eszperanto nyelven. medicina revuo címmel külön eszperanto havi folyóiratuk is van a japán orvosoknak, akik most a kongresszus alkalmából két tudományos kötetet is átültettek a nemzetközi nyelvre: az egyik címe „az emberi test”, a másiké „a természet tankönyve”,.

többek között ezeket tudta meg az mti munkatársa a magyar eszperanto szövetség elnökétől, t. szerémi borbálától, aki házákat képviselte a világkongresszuson.

- sokrétű program, gazdag eseménysorozat, élénk politikai eszmecsere, tartalmas viták jellemezték nemzetközi összejövetelünket, amelynek több mint 40 országból körülbelül kétezer résztvevője volt - mondotta szerémi borbála. - magyar részről különösen értékes tapasztalatokat vártunk tokiótól, mivel - amint az köztudott - a következő világkongresszus városául budapestet választotta az universala esperanto-asocio. a fővárosunkba szóló meghívást a tokiói fórum megnyitó ünnepségén zalca andrás, hazánk japáni nagykövete tolmácsolta, aki egyben a magyar kormány nevében üdvözölte az ottani kongresszust. az ünnepség résztvevői örömmel és nagy tetszéssel fogadták a vendég-hívó szavakat, nagykövetségünk ugyanis eszperanto nyelven beszélt. mégpedig olyan jól hangsúlyozott, szépen csengő kiejtéssel, hogy az elnökség ezért külön elismerését fejezte ki, hiszen zalca andrás csupán erre az alkalomra frissítette fel hajdani - még munkásfiatalként szerzett - eszperanto tudását.

/folyt. köv./

10.00/-n

1014 Zeli

-22-

bb. 31. /eszperantisták világkongresszusa... 1. folyt./ gy

- a különféle szakmai és nyelvi tanácskozások, az azonos foglalkozásúak szekcióülései mellett a legjelentősebb tokiói megmozdulás az eszperantisták békegyűlése volt, ahol egyebek során a világpolitika jelenlegi legfontosabb kérdései is szóba kerültek. körülbelül ötszázan jelentek meg ezen a gyűlésen, a számos országból való felszólalók hazájuk békemozgalmáról adtak tájékoztatást, s arról, hogyan hasznosítják otthon az eszperantót a politikai és az ideológiai propagandamunkában.

- a kongresszus társadalmi eseményei közül tokió vezető lapjai képes tudósításokat közöltek a magyar nagykövet fogadásáról, ahol megjelentek a világkongresszus elnökségi tagjai, a japán eszperanto szövetség vezetői, a unesco képviselői, továbbá a japán közélet több vezetője. az augusztus 7-i plenáris záróülésen ünnepélyes formában átnyújtották a magyar eszperanto szövetségnek a világkongresszusok szimbólumát, az ötágú csillaggal díszített hatalmas zöld-fehér selyemzászlót. a lobogó szélére himzett váronsevek közé tokió 1965. után hamarosan felkerült a következő jelzés is: budapest 1966.

/mti/

bb. 32. meghalt ernsző sándor

Lk/rj bs

1965. augusztus 28.

meghalt 73 éves korában ernsző sándor elvtárs, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa. a tanácsköztársaság idején a vörös hadseregben mint századparancsnok harcolt. 1935-ben belépett a csehszlovák kommunista pártba, 1939-ben budapestre jött, és bekapcsolódott a kommunisták magyarországi pártjának munkájába. 1940-ben 8 hónapi börtönre ítélték. felszabadulás után a chemolimpex külkereskedelmi vállalatnál dolgozott, haláláig aktív pártmunkát végzett. ernsző sándort az mszmp 14. kerületi bizottsága és a magyar partizán szövetség saját halottjának tekinti. hamvasztás előtti bucsúztatása 1965. augusztus 31-én kedden délután 13.30 órakor lesz a farkasréti temetőben./mtiö

10.05/-n

1210 Zeli

-23-

bb. 34. időjárásjelentés

hné/gy/bs

1965. augusztus 28.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 28-án, délben 12 órakor:

továbbra is felhős, de vasárnap szárazabb idő

európa középső részén, valamint a balkán-félszigeten az évszakhoz képest igen hűvös az idő. tagnap varsóban csak 12, münchenben 14, szófiában 15 fokos hőmérsékleti csúcserőket mértek, ezek a hőmérsékletek 9-11 fokkal alacsonyabbak az utóbbi évek megfelelő átlagos értékeinél. a hideg levegő több hullámban történő lassu mozgása következtében az terület nagy részén továbbra is változékony, helyenként esős az időjárás.

hazánkban tegnap a tiszántulon egész napon át borult volt az ég, a dunántul északi felében 2-6, a balaton mentén és attól délre 7-10 órán át sütött a nap. sokfelé esett az eső. mennyisége csak pécs-misén és kőszegen érte el a 6 mm-t, máshol 1-4 mm, vagy ennél kevesebb esett. az esti órákban a főváros délkeleti része felett zivatar tört ki, jeges esővel. a hőmérséklet tegnap a tiszántulon egész nap nem emelkedett 13-18 fok fölé. máshol általában 18-21 fok volt a hőmérséklet csúcserőke. ma hajnatra 7-12 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt hazánkban változó mennyiségű volt a felhőzet, a kora reggeli órákban baja környékén a délelőtt második felében az északnyugati megyékben esett többfelé kisebb eső.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 15,3 fok volt, 4,9 fokkal alacsonyabb a sokévi átlagnál.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 mm, nem változik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor síófoknál 18 fok.

várható időjárás vasárnap estig: változó mennyiségű felhőzet, ma többfelé, holnap csak néhány helyen eső, helyenként zivatar, mérsékelt szél, továbbra is hűvös idő.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-13, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 18-23 fok között.

a duna vízállása budapestnél 379 cm./mti/

.-.

13.25/-n

-24-

1346 hely

bb. 33. elkészült a zalakarosi termálfürdő

vid/lk/rj ki

1965. augusztus 28.

olajkutatás közben 95 fokos gyógyhatású forróvíz tört fel zalakaros község határában. a nagykanizsai járás termelészövetkezetei és községei a megyei tanács támogatásával termálfürdőt építettek a víz hasznosítására. a járás községei és termelészövetkezetei négymillió forintot adtak össze. a fürdő egy 320 négyzetméteres és egy gyermekmedence építése a hét végén befejeződött. elkészültek a zuhanyozók, és az öltözők is. a napokban végeznek az épületek be rendezésével és a fürdőt szeptember 5-én megnyitják./mti/

.-.

bb. 35. csecsemő- és gyermekápolónők avatása szombathelyen

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

szombaton 28 most végzett fiatal csecsemő- és gyermekápolónő avattak szombathelyen. az ápolónők szeptember közepétől a dunántuli megyei és járási kórházak csecsemő- és gyermekosztályain állnak munkába./mti/

.-.

bb. 36. kétezer dalos találkozója esztergomban

vid/jr/rj fm

1965. augusztus 28.

szombaton kétnapos országos dalostalálkozó kezdődött esztergomban a városi tanács és a „labor” műszeripari művek balassa bálint ének-kara rendezésében. huszonöt kórus mintegy kétezer tagja vesz részt a rendezvényeken, és fellép a néphadsereg száz tagu egyesített fúvószenekara is. többiek között pécs, budapest, jászberény, tatabánya, győr, várpalota, ajka, nagymaros és szolnok városok, illetve községek küldték esztergomba legjobb énekeseiket.

/mti/

.-.

13.30/-n

-25-

1346 hely

bb. 37. véget ért a magyar higiénikusok társaságának vándorgyűlése

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

szombaton kőszegen véget ért a magyar higiénikusok társaságának idei háromnapos vándorgyűlése. a 300 hazai részvevő a magyar közegészségügy legidőszerűbb problémáit vitatta meg. öt referátum és negyven előadás hangzott el a magyar köztekegészhigiénéről, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek telepítésének kérdéseiről, a fertőző betegségek elleni védekezés és megelőzés feladatairól, a kórházi sterilizálás gyakorlatának és ellenőrzésének időszerű kérdéseiről és a mezőgazdaság kemizálásával kapcsolatos ételmezés-egészségügyi problémákról. /mti/

..-

bb. 38. családi dráma az italboltban

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

Jakab László 23 éves kerekgyházi lakos a napokban felkereste a szüleinél szalkszentmártonban élő varga jánosnét, akivel egy ideig közös háztartásban élt. a férfi indítványára a helybeli italboltba mentek beszélgetni. jakab kérlette az asszonyt, térjen vissza hozzá, s mikor az tiltakozott, zsebkésével többször hátba szurta. varga jánosnét súlyos, életveszélyes állapotban szállították a kecskémti kórházba. jakab László ellen emberölés kísérlete miatt bünvádi eljárás indult. /mti/

..-

bb. 39. egy hónap alatt háromszáz tonnát törlesztett exportadósságból a salgótarjáni hideghengermű

vid/lk/rj ki

1965. augusztus 28.

eredetileg július-augusztusra tervezték, a pácolóüzem váratlan meghibásodása következtében azonban másfél hónappal előbb, június 16-án kezdtek meg a hideghengermű évi nagyjavítását salgótarjánban. a tervezett nagyjavítási ütemtől való kényszereltérés zavarokat okozott a hazai és külföldi megrendelések teljesítésében, noha első félévi exporttervét a váratlan leállás ellenére is teljesítette a hideghengermű. akadózva indultak meg viszont a második félév első heteire ütemezett exportszállítványok, sőt július végén hétszáz tonna exportadóssága volt a hideghengerműnek.

a felszabadulási munkaverseny korábban megszabott feladatainak teljesítésével azonban egy hónap alatt háromszáz tonnát törlesztettek az exportadósságból. az olasz és finn megrendelők a kért határidőnél előbb kapták meg hidegen hengerelt acélszalagszállítványukat és egyiptom részére is gyártják már a szeptember végéig kért kábel-szalagot. az automatikus hengerek átterestőképességének jobb kihasználása és a szocialista hengerészbrigádok egymást segítő munkájának eredményeként előreláthatóan szeptember közepéig pótolják az elmaradást. /mti/

..-

13.40/-n

1346 Jeli

-26/-

bb. 40. a gamma-csillagászat lényege - milyen értesüléseket kaphatunk a kozmoszból a proton-1 észlelései révén

i tz/sk/vg/gy/cz

1965. augusztus 28.

a szovjetunióban bejelentették, hogy a proton-1 észlelései egy új tudomány, a gamma-csillagászat alapjait vetette meg. hogy milyen kozmikus jelenségekről milyen természetű felvilágosítások várhatók a gamma-csillagászat révén, azt az mti munkatársa dr. kulín györgytől, az uránia csillagvizsgáló igazgatójától kérdezte meg.

azokat a napokat éljük mostanában - hangzott a válasz - amikor teljes egészében kitárul előttünk a világegyetem. az ember hosszú időn át csak azokat a jelzéseket foghatta fel a kozmoszból, amelyek keresztül tudtak hatolni a föld légkörén. így először csak a látható fény segítségével, majd a néhány centiméter és 30 méter közötti rádióhullámok révén tudunk „belelátni” az űrbe. a kozmikus sugárzásoknak is csak a termékeit tudtuk felfogni, azokat a részecskéket, illetve sugarakat, amelyek az elsődleges sugárzás és a levegő-molekulák összeütközéséből keletkeztek.

a világegyetem összes „jelzései”, - ide számítva az infravörös, az ultraibolya, a röntgen- és most már a gamma-sugárzásokat is - csak azóta váltak eredeti „szövegükben”, is olvashatókká, amióta a légkörön kívüli térbe juttatott műszerekkel tudjuk felfogni őket.

azok a gamma-kvantumok, amelyeknek észlelése ma már lehetségessé vált, szintén különböző olyan fizikai folyamatok termékei, amelyek az emberi szem előtt rejtve, esetleg a világűr beláthatatlan távolságban játszódnak le. mégpedig nemcsak a szilárduló, vagy szilárd anyagu égitestekben, hanem az „üres”, térben, a gázködökben, stb. lezajló minden folyamat, például a radioaktív sugárzások, a napfelszín különböző jelenségei, egész sor olyan kozmikus esemény, amit a tudomány vagy elméletileg okoskodott ki, :vagy még úgy sem: vagyis szinte felsorolhatatlanféle űrbeli folyamat jár gamma-kvantumok kibocsátásával. de minden egyes folyamat más energia-kvantumot bocsát ki, s az ezzel kapcsolatos törvényszerűségeket a tudomány nagyrészt már feltárta.

a proton-1 jelentései tehát, amelyekkel a beleütköző gamma-részecskék energiámmennyiségét közli, tulajdonképpen egy-egy kozmikus eseményről adnak hírt. abból például, hogy műszere milyen energiájú részecskékre talál az elsődleges kozmikus sugárzásban, következtetni lehet e kozmikus sugárzás születési körülményeire.

/folyt. köv./

13.46/-n

1346 Jeli

-27-

bb. 40. / a gamma.... 1. folyt./ gy

a gamma-csillagászat megszületése valójában azt jelenti, hogy ismét egy újabb ablak nyílt meg, amelyen át beláthatunk a kozmoszban lejátszódó, eddig nem észlelt fizikai folyamatokba - fejzete be tájékoztatását dr. Kulín György./mti/

..

a szerkesztőségek figyelmébe

a bb. 34. sz. hírünk /időjárásjelentés/ második bekezdés harmadik mondata helyesen:

mennyisége pécs-misina-tón, kaposvár-ot, körmenden és kőszegen elérte a 6 mm-t, máshol 1-4 mm, vagy ennél kevesebb esett.
/mti/

..

a szerkesztőségek figyelmébe!

a szabad föld szerkesztősége kéri a szerkesztőségeket, hogy az alábbiakat vegyék figyelembe:

„a szabad föld megjelenésének 20. évfordulója az esemény-naptárban közölt augusztus 29-e helyett, szeptember 8-án van,„./mti/

..

bb. 41. olcsó földsilók szolnok megyében

vid kz/sk/gy/cz

1965. augusztus 28.

szolnok megye termelőszövetkezetei megkezdték a silóukorica betakarítását. a következő hetekben 16 000 holdról vágják le a tápértékekben gazdag, nedvdus növényt. a közös gazdaságok többségében, az elmúlt évekéhez hasonlóan, az idén is olcsó földsilókat készítenek. csak ezekben több mint 3,5 millió mázsa zöldtakarmányt tartósítanak a téli időszakra. a takarmánygondok enyhítésére a vidék valamennyi közös gazdasága a kukorica-szárból is szilázst készít, s így végül is a megye szövetkezetei számosállatonként kereken 10 köbméter silótakarmánnyal rendelkeznek majd./mti/

..

13.52/-n

-28-

1410 Zelli

bb.42. telnek az állami magtárak - újabb két megye teljesítette tulgabonaértékesítési tervét

vid/kz/rj

1965. augusztus 28.

az ország egyes hűvösebb éghajlatu, vagy ár- és belvizektől különösen sokat szenvedett vidékein még dolgoznak az aratók. a legtöbb helyen azonban már a színekbe vonultak a betakarító gépek, s az őszi vetések talajelőkészítése foglalkoztatja a munkaerő zömét. a kézzel és kévekött aratógéppel vágott gabonák cséplését mindenütt nagy erővel végzik. a már elcsépeelt termésből szövetkezeti gazdaságaink becsülettel teljesítik szerződésben vállalt gabonaértékesítési kötelezettségüket. a hét végéig újabb két megye - tolna és csongrád - jelentette, hogy máris a tervezett mennyiségnél több van az állami magtárakban. csongrádban az eredetileg leszerződött 6400 vagon gabona helyett az ideig 6500 vagonnal adtak át a közös gazdaságok. a szállítások a következő napokban is folytatódnak, mert hiszen a tervezettnél jobb termésből a megye szövetkezeti gazdaságai több mint 900 vagoni gabona terven felüli értékesítésére kötöttek pótszerződést. a felvásárló telepek gyorsan, zökkenőmentesen bonyolítják le a nagy forgalmat. szegeden a terület egyik legkorszerűbb gyorsátvevő-berendezése segítségével ezekben a napokban óránként 200 mázsa gabonát vettek át minden zavar nélkül. tolna megyében a eredeti szerződésekre lekötöttnél 1,1 százalékkal értékesítettek többet a közös gazdaságok. a már aláírt pótszerződések szerint azonban a következő napokban még itt is 700-800 mázsa gabonát vesznek át a felvásárló telepek./mti/

..

bb. 43. hizik a cukorrépa

vid/kz/rj

1965. augusztus 28.

a növényzet az idén hozzászokott a bőséges csapadékhoz, s ezért már a viszonylagos szárazságot is megsínyli. szolnok megyében a szikesebb területeken már vissza is esett a cukorrépa és a kukoricák fejlődése. az utóbbi napokban lehullott mintegy 40 milliméternyi csapadék hatására viszont ismét gyors hizásnak indult a cukorrépa. a szakemberek számítása szerint 25-30 dekával is súlyosabbak lesznek a répatövek, s ez a termőterületet figyelembevéve nem kevesebb, mint 400 000 mázsa terméstöbbletet jelent. a kukoricavetéseknel a szemképződést segíti kedvezően a víz. az esők után megindult erőteljes „izmosodás„ hatását mázsákban mérhetik le majd a termelőszövetkezetek./mti/

..

13.59/-n

1415 Zelli

-29-

bb. 44. kubai vezetők köszönőtávirata

tné/rj zs

1965. augusztus 28.

fidel castro ruz, a kubai szocialista forradalom egységpártja országos vezetőségének első titkára, a forradalmi kormány elnöke és dr. oswaldo dorticos torrado, a kubai köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet a magyar államférfiaknak a kubai nemzeti ünnep alkalmából küldött jókívánságaikért./mti/

--

bb. 45. a 35. heti Lottónyeremények

kt/rj vg

1965. augusztus 28.

a 35. játékhétre 5,546,480 lottószelvény érkezett. ötös találat nincs. négy találatot 14 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 297.132.50 forint. három találatot 2.755 fogadó ért el, nyereményük egyenként 755 forint. a 100.818 kéttalálatos szelvényre egyenként 20.63 forint nyeremény jut./mti/

--

bb. 46. nemzetközi Lovasbemutatóval megkezdődtek a szombathelyi savaria-napok

vid/j/rj fm

1965. augusztus 28.

szombaton megkezdődtek a savaria-napok vas megye székhelyén, szombathelyen. az új Lovasversenypályán a megnyitó alkalmából nemzetközi Lovasversenyt rendeztek a szlovák Lovasválogatott részvételével, a szlovák, valamint a budapesti, székesfehérvári, győri, szombathelyi, mosonmagyaróvári, keszthelyi, sárvári és rádiházi lovasok nemzetközi ifjúsági és felnőtt díjugratáson vettek részt.

vasárnap délután folytatódnak a Lovasbemutatók. ekkor rendezik meg a nemzetközi stafétát, a savaria kupa versenyt és a nemzetközi női díjugratást./mti/

--

14.30/-n

-30-

me

bb 47. ezerszázharminc ujtás fél év alatt - 109 millió forint megtakarítás erdészeti és faipari ujtásokból

i cs/sk-lm -cz

1965. augusztus 27.

az erdőgazdaságok és az országos erdészeti főigazgatóság irányítása alá tartozó faipari vállalatok ujtási előadói tapasztalatcsere-tanácskozást rendeztek Sopronban, a tanácskozás előadói közölték, hogy az erdészeti és faipari ujtók ez év első felében összesen 1130 ujtást nyújtottak be, s közülük 557-et máris bevezettek a gyakorlatba. az idén fél év alatt az ujtásokból származó megtakarítások, illetve többlettermelés révén 10,711.000 forint érték növekedés mutatkozott az erdőgazdaságokban, illetve a faipari vállalatoknál, a második ötéves terv eddigi időszakában - tehát négy és fél év alatt - az erdészeti és faipari ujtások együttesen 109,300.000 forintnyi hasznot hoztak a népgazdaságnak./mti/

--

bb 48. nemzetközi erdőművelési konferenciát rendeznek budapesten

i cs/sk-lm -cz

1965. augusztus 27.

az országos erdészeti főigazgatóság és az országos erdészeti egyesület közös rendezésében augusztus 30. és szeptember 4-e között budapesten nemzetközi erdőművelési konferenciát tartanak. a tudományos előadássorozat keretében szakemberek ismertetik a magyar erdőgazdálkodás helyzetét és a továbbfejlesztés lehetőségeit, a legutóbbi évek erdőgazdálkodási és erdőtipológiai módszereit, a hazai szakembereken kívül részt vesznek a konferencián ausztria, bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, a német demokratikus köztársaság, a német szövetségi köztársaság és a szovjetunió erdőmérnökei, illetve faipari szakértői. az előadássorozat után a konferencia résztvevői megtekintik a dunántúli, az észak-középhegységi és az alföldi erdőket, megvizsgálják az egyes erdőgazdaságok erdősitési, erdőművelési munkálatait./mti/

--

15.30/- szb

-31-

me

bb 49. további javulás ígérkezik az időjárásban: több nap-
sütés, kevesebb zápor, zivatar, jó kiránduló vasárnap

i cs/sk szb kz

1965. augusztus 28.

a hét végére nyugat- és közép-európa nagy részén szárazabb-
ra fordult az időjárás, a kontinens délnyugati partvidékeitől
németországon át a skandináv-félszigetig hatalmas anticiklon-
gerinc nyúlik föl, amelynek mindkét oldalán felszakadozott a
felhőzet. a hőmérséklet azonban még mindig rendkívül alacsony:
szombaton a kora délutáni órákban párizsban 20, berlinben 18,
prágában 16, bécsben pedig csak 13 fokot mutattak a hőmérők.
az időszaknak megfelelő maximális hőmérsékleti szinttől 8-10
fokkal maradtak el.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tá-
jékoztatásul közölték, hogy pénteken a skandináv-félsziget fe-
lől hideg „légcsepp”, húzódott át a magasban közép-európa fő-
lé, ami a kárpát-medencében megnövelte a záporos-zivataros haj-
lamot. hazánkban pénteken még sok volt a felhő. a budapest-sze-
ged vonaltól keletre nem volt semmi napsütés, ettől nyugatra
2-6, a délnyugati megyékben pedig 7-10 órán át sütött a nap. pé-
nteken este a főváros területén volt kisebb zivatar, amely 3-4
milliméternyi csapadékot és néhány kerületben jégesőt is adott.
a hőmérsékleti maximumok pénteken általában 15-19, északnyuga-
ton csak 11 fokig emelkedtek. szombaton reggel a dunántulról,
később az ország más vidékeiről is záporokat, zivatarokat jelen-
tettek a megfigyelők. a legtöbb napsütést ezuttal a főváros és
környéke kapta. a szombati maximumok keleten 14-17, az ország
más vidékein 18-21 fokig emelkedtek. a budapesten mért napi kö-
zéghőmérséklet pénteken 4,9, szombaton körülbelül 5 fokkal volt
alacsonyabb a sokévi átlagnál. a balaton feletti légrétegek hő-
mérséklete 15-19 fok között ingadozott, a siófoki vízhőmérők
18 fokot mutattak 60 centiméter mélységben.

a meteorológusok szerint a következő 36 órában tovább javul
az idő: az Európán át húzódó anticiklon-gerinc kissé délkeletnek
húzódik, s így hazánk területén is csökken az időjárás zivata-
ros, illetve záporos hajlama. tehát a hét végén az eddiginél szá-
razabb, de az évszakhoz képest még mindig hűvös időre van kilá-
tás. mivel a záporok, zivatarok száma országsszerte csökken, a
napsütés viszont több lesz az eddiginél, jó kiránduló vasárnap
ígérkezik. a hőmérsékleti minimumok vasárnap reggel 8-13, a dél-
utáni maximumok 18-23 fok között alakulnak ki. /mti/

--

16.20/a

- 32 -

bb 50. közlekedési balesetek

i bc/hné-lm zs

1965. augusztus 28.

a Lenin körút 80. számú ház előtt jánvári ferenc,
27 éves sofőr személygépkocsival elmulasztotta az elsőbb-
ségadást, s a gyalogjárda és a járdasziget között elütötte
kun istván, 46 éves budapesti szerelőt. az elgázolt férfit
súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a 9. kerületi ráday utca és kinizsi utca keresztező-
désénél segesdy józsef, budapesti segédmunkás ittasan és
szabálytalan helyen ment át az uttesten, s egy teherautó
elütötte. a gyalogos súlyosan megsérült és kórházba került./mti/

--

bb 51. saját érdekükben jelentkezzenek!

i bc/hné-lm zs

1965. augusztus 28.

néhány héttel ezelőtt a keleti-pályaudvaron egy nemzet-
közi vonatról ismeretlen tettes elloptott egy oxford-típusú
japán zsebrádiót és egy fed-2. gyártmányú fényképezőgépet. a
tettest a rendőrség elfogta, s kéri a károsultakat, hogy
megkerült értékeik átvételére jelentkezzenek a budapesti
rendőrfőkapitányság fiatalok és gyermekvédelmi osztályán,
budapest 2. kerület rómer flóris utca 8. földszint 1. szám
alatt./mti/

--

bb 52. a rendőrség kérése

i bc/hné-lm zs

1965. augusztus 28.

augusztus 20-ra virradóan ismeretlen tettes ellopta
a ch 84-86 rendszámu, moszkvics gyártmányu, világosszürke
személygépkocsit, amely budapesten a 7. kerületi nagydíófa
utca 27. számú háznál parkirozott. a budapesti rendőrfőkapi-
tányság kéri azokat, akik a személyautóval kapcsolatban fel-
világosítást tudnak adni, jelentkezzenek budapest, 5. kerület
deák ferenc utca 16. 1. emelet 109. szám alatt, vagy a
123-456 telefonszámon, a 11-55-ös mellékállomáson./mti/

--

16.24/a

- 33 -

bb 53. vietnami barátsági est ács községben

vid tr-lm la

1965. augusztus 28.

a hazafias népfront komárom megyei bizottsága szombaton vietnami barátsági estet rendezett ácsban. résztvett a rendezvényen Hoang Luong, a vietnami demokratikus köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a községbe érkezett vendégeket nemeslaki tivadar, a komárom megyei pártbizottság első titkára, valamint a komáromi járás párt-, állami- és tömegszervezeti vezetői fogadták. Krajcár György, a községi tanács elnöke a falu fejlődéséről, Madarász Lajos, az egyetértés termelőszövetkezet elnöke pedig a gazdaság életéről tájékoztatta a vendégeket. A hétezer holdas közös gazdaság egyik majorjának megtekintése után a falu korszerű filmszínházában rendezett barátsági gyűlésen vettek részt.

Németh Lajosnak, a községi pártszervezet titkárának megnyitó szavai után nemeslaki tivadar mondott ünnepi beszédet. Méltatta a szabadságáért, függetlenségéért küzdő vietnami nép helytállását. Hangsúlyozta, hogy a szocialista tábor egységesen és határozottan fellép az amerikai agresszió ellen.

a gyűlésen felszólalt Hoang Luong nagykövet és köszönetet mondott a szolidaritásért, amellyel a magyar nép kíséri a vietnami dolgozók harcát.

a barátsági est a helyi öntevékeny művészeti csoportok műsorával ért véget./mti/

--

bb 54. naponta 350.000 köbméter földgáz jut hajduszoboszlóról budapestre az üzemi próbák idején - befejeződött a debreceni gázipari konferencia

vid/tr/s la

1965. augusztus 28.

háromnapos tanácskozás után szombaton befejeződött az energiazdálkodási tudományos egyesület rendezésében a nemzetközi jellegű debreceni gázipari konferencia. Hazánkban első alkalommal tárgyaltak szakemberek a gáznak, mint háztartási és kommunális hőenergiának fejlesztéséről. Eddig az ipari felhasználás kérdése volt előtérben. Most az a törekvés, hogy a gáz minél nagyobb mértékben jusson el a lakásokba főzési, sütési és fűtési rendeltetéssel. A külföld értékes tapasztalatairól is hallottak hazai szakembereink, mert szovjet, angol, lengyel, csehszlovák és román vendégek voltak a konferencián.

/folyt.köv./
17.30/Lm

-34-

ME

bb 54./ naponta 350.000.../ 1.folyt./s

a vita alapján a szakemberek szinte egyöntetűen állapították meg: időszerű és sürgető népgazdasági feladat, hogy hazánk értékes földgázvagyonát minél jobban kamatoztassuk a lakosság érdekében. A hazai földgázlelőhelyek egyre nagyobb mértékű feltárása új lehetőségeket nyitott meg. A tanácskozás résztvevőinek határozati javaslata szerint mielőbb létre kell hozni hazánkban egy olyan gázipari központot, amely irányítaná nemcsak a készletek gazdaságos felhasználását, hanem azt a szervezőmunkát is, amely a szolgáltatáson kívül a hálózatok vezetékrendszerének építésére - szerelésére vonatkoznék.

a tanácskozás résztvevői szombaton látogatást tettek a nagyalföldi kőolajtermelő vállalat hajduszoboszlói földgázfeldolgozó üzemében. Népgazdaságunk jelentős beruházásával létesítették ezt a korszerű üzemet francia szakemberek segítségével. A látogatóknak bemutatták a Julius Elseje óta próbaüzemelés alatt lévő üzem desztillációs tornyait, csökemencéjét, a mélyhűtő kompresszor-telepet, a központi műszaki termet és a hatalmas tartályparkot. Ismertették, hogy a hajduszoboszlói térségből - a próbaüzemelés idején - naponta 350.000 köbméter földgáz jut el budapestre. Október közepére tervezik az üzem teljes próbáját, s attól kezdve naponta négy millió köbméter földgáz hoz felszínre, dolgoz fel és továbbít az országos vezetékrendszerbe a korszerű gépekkel és berendezésekkel ellátott hajduszoboszlói üzem./mti/

--

bb 55. magyar-román barátsági nap tiszakécskén

vid/j/s fm la

1965. augusztus 28.

Románia felszabadulásának 21. évfordulója alkalmából szombaton magyar-román barátsági napot rendezett a hazafias népfront helyi bizottsága tiszakécskén. Ebből az alkalomból a községbe látogatott Ioan Dobriceanu, a budapesti román nagykövetség titkára, Vasile Dutu, a nagykövetség attaséja, valamint Farkas József, a népfront megyei bizottságának titkára.

a vendégeket délelőtt Balatonfüredi József tanácselnök tájékoztatta a község életéről, fejlődéséről. A nap folyamán felkeresték a helybeli új élet és a tiszagyöngye termelőszövetkezetet, s megtekintették a község új létesítményeit.

este magyar-román barátsági gyűlést rendeztek a művelődési házban. Vörös Vilmos, a kecskeméti járási pártbizottság első titkára mondott ünnepi beszédet. A gyűlésen felszólalt Ioan Dobriceanu nagykövetségi titkár is./mti/

17.55/s

- 35 -

ME

bb 56. a margitszigeti szabadtéri színpad

tr szb la

1965. augusztus 28.

igazgatósága közli, hogy az augusztus 28-án elmaradt americana előadást augusztus 30-án este fél 8 órakor tartja meg a margitszigeten. /mti/

--

bb 57. időjárásjelentés

tr szb la

1965. augusztus 28.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. augusztus 28-án, szombaton este:

szárazabb idő

várható időjárás vasárnap estig: változó mennyiségű felhőzet, legfeljebb néhány helyen eső, zivatar, mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 18-23 fok között. /mti/

--

bb 58. szarka károly hazaérkezett indonéziából

t bc/tr szb la

1965. augusztus 28.

szarka károly külügyminiszterhelyettes, aki dobi istvának, a népköztársaság elnöki tanácsa elnökének személyes képviselőjeként dr. sukarno, az indonéz köztársaság elnöke meghívására djakartában résztvett az indonéz függetlenség kikiáltásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken, szombaton visszaérkezett budapestre.

fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent barcs sándor, az elnöki tanács tagja és bojti jános külügyminiszterhelyettes. ott volt továbbá sarino mangunpranoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövete, valamint az indonéz kolónia képviselői. /mti/

--

19.38/- szb

-36-

Me

bb 59 guineai katonai küldöttség hazánkban

Lk szb zs

1965. augusztus 28.

czinege lajos vezrezredes, honvédelmi miniszter meghívására fodeba keita nemzetvédelmi és közbiztonsági miniszter vezetésével szombaton guineai katonai küldöttség érkezett hazánkba. /mti/

--

Me

e v é g e -

- 37 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1965. augusztus 29.

bb 1. lagunabusz készül a váci hajógyárban

vid/gö/s k1 bs

1965. augusztus 29.

az év elején különleges megrendelés érkezett olaszországból a magyar hajó és darugyár váci üzemegységébe. olyan vizibusz gyártását kérték, amely majd a velencei lagunákon teljesít szolgálatot. az olaszok számos követelményt csatoltak a megrendeléshez. többek között kikötötték, hogy a hajó testét különleges alumínium ötvözetből kell készíteni, mert különben a tenger sós vize hamarosan tönkre teszi. ezenkívül alacsony építésű legyen, hogy a lagunák hidhai alatt elférjen, s ne verjen nagy hullámokat, mert azzal veszélyeztetné a gondolókat és kárt okozhat a házak alapjaiban, a cölöpökben. végül függőn forduló, könnyen manőverező legyen, mert a velencei „ utcák „ igen szűkek.

a váci hajóépítők a különleges követelmények ellenére is elvállalták a feladatot. amint az olaszok nevezik, a vaporetto tervrajza rekordidő alatt készült el, építését áprilisban kezdték meg. a 150 személyt szállító hajó keskenyebb és alacsonyabb, mint a gyár jól ismert terméke, a vizibusz, de mivel „ rövid távon „ használják majd, utasterében kevesebb ülőhely lesz.

a lagunabusz építése a tervnek megfelelő ütemben halad, jelenleg a belső berendezéseket szerelik. vízrebocsátására szeptember közepén kerül sor, majd kipróbálása után ismét a partra emelik, s az országutakon, különleges „ szekéren „, rijekába szállítják. a vaporetto innen a tengeren folytatja útját rendeltetési helyére./mti /

--

- 1 -

10.20/s